

Những Cây Lan Mới Trong Tài Liệu Orchid Places 2015

Theo tài liệu *Orchid Places 2015*, do Giáo sư, tiến sĩ Leonid Averyanov cùng với các cộng sự viên Nga-Việt, đã tìm thấy 87 cây lan vào năm 2014. Sau một hơn năm nghiên cứu, ông đã liệt kê những cây lan này trong bản tường trình nói trên nhưng toàn là hình ảnh và không có một chi tiết mô tả nào khác. Xin xem nguyên bản trong phần Anh Ngữ [Leonid Aveyanov - Orchid Places in Vietnam](#) trên trang Web [hoalanvietnam.org](#).

Trong số những cây lan này, chúng tôi nhận thấy có 22 lan mới chưa từng phát hiện, chưa có trong mục “Lan Rừng VN từ A-Z”. Vì tài liệu quá dài nên chúng tôi chỉ bỏ lên hình ảnh của các cây lan mới và ghi tên các cây đã có trong “Lan Rừng VN từ A-Z”.

Khu vực núi Pha Luông biên giới Lào - Việt (Mộc Châu, Sơn La)

Trong khu vực này đã tìm thấy các cây *Cymbidium kanran*, *Cym. tracyanum*, *Eria carinata*, *Monomeria barbata*.

Xin xem hình ảnh trong mục “Lan Rừng VN từ A-Z”.

Khu vực núi Pha Xai Lai Leng biên giới Lào - Việt (Nghệ An)

Tại khu vực này đoàn khảo sát Nga Việt đã tìm thấy các cây: *Pleione hookeriana*, *Dendrobium monoliforme*, *Den. strongylanthum*, *Den. langbianense*, *Holcoglossom flvescens*, *Liparis viridiflora*, *Anoectochilus roxburghii* và *Nephelaphyllum pulchrum*. Hình ảnh và mô tả chi tiết những cây lan này xin xem trong mục “Lan Rừng VN từ A-Z”.

Trong khu vực này họ cũng tìm thấy 4 cây lan mới, đó là:

1. *Liparis gamblei* Hook.f. 1889

Ảnh: Leonid Aveyanov

Hình vẽ: Swiss Orchids Foundation

Đồng danh: *Leptorkis gamblei* (Hook.f.) Kuntze 1891.

Chưa có hình ảnh nào rõ rệt mà chỉ có những hình vẽ.

Mô tả: Địa lan nhỏ, lá một chiếc chùy hoa dài 8-16 phân. Hoa to 4-7 ly, nở vào mùa Xuân hay đầu mùa Hạ.

2. *Sunipia bicolor* Lindley 1833

Ảnh: Leonid Averyanov

Đồng danh: *Bulbophyllum bicolor*.

Trong bài: Local floras of Vietnam THE NORTH-WEST LAI CHAU PROVINCE, Leonid Averyanov đã ghi cây lan này là: *Bulbophyllum atrosanguineum* Aver 2003. Và dưới đây là hình ảnh của cây *Sunipia bicolor* trên Internet:

Ảnh: Mani Turkel

Ảnh: www.orchidsforum.com

3. *Bulbophyllum helenae* J.J. Sm. 1912

Đồng danh: *Bulbophyllum cornutum* (Lindl.) Rchb. f. 1864; *Cirrhopetalum cornutum* Lindl. 1838; *Phyllorchis cornuta* (Lindl.) Kuntze 1891; *Phyllorchis helenae* Kuntze 1891; *Rhytionanthos cornutum* [Lindl.] Garay, Hamer, & Siegerist 1994.

Ảnh: Leonid Averyanov

Ảnh: www.orchidsonline.com.au

Mô Tả: Phong lan hay thạch lan, giả hành có một lá. Chùm hoa cao 5-8 phân có 9-10 hoa ở ngọn, hoa dài 4 phân có mùi hôi.

Nơi mọc: Núi Pha Xai Lai Leng.

4. *Odontochilus aurea*

Ngoại trừ tấm hình duy nhất của Leonis Averyanov, chúng tôi không tìm thấy hình ảnh hay tư liệu nào khác nói tới cây lan này.

Khu vực núi đá vôi miền Bắc (Bắc Can - Ninh Bình)

Tại khu vực này đoàn khảo sát Nga Việt tìm thấy các cây: *Phaius wenschangensis*, *Bulbophyllum peten-veneris*, *Eria conorania*, *Pholidita roseans*, *Holcoglossum wangii*, *Thrixpernum calceolus*, *Paphiopedilum micranthum*, *Liparis caudata*, *Birmania calcara*, *Bulb. bisetoides*, *Bulb. consinum*, *Phalaenopsis braceana*, *Ornithochilus difformis*, *Goodyera foliosa*, *Collabium formosanum*.

Tại đây họ cũng tìm thấy những cây lan mới như sau:

5. *Bulbophyllum macraei* (Lindl.) Rchb. f. 1861

Đồng danh: *Bulbophyllum autumnale* (Fukuy.) S.S. Ying 1974; *Bulbophyllum boninense* Makino 1912; *Bulbophyllum macraei* var. *autumnale* (Fukuy.) S.S. Ying 1977; *Bulbophyllum makinoanum* [Schlechter] Masam. 1930; *Bulbophyllum tanegasimense* Masasum. 1968; *Bulbophyllum urainse* Hayata 1914.

Ảnh: Leonid Averyanov

Hình ảnh này hoàn toàn khác hẳn với hình ảnh cây *Bulb. macraei* trên Internet.

6. *Gastrochilus suavis* Seidenf. 1988

Ảnh: Leonid Averyanov

Ảnh: orchidspecies.com

Cây *Gastrochilus suavis* được khoa học gia Gunner Seidenfaden công bố vào năm 1988, nhưng đến năm 1996 ông lại cho rằng cây này chỉ là một biến dạng (variation) của cây *Gastrochilus obliquus* var. *suavis*.

7. *Vanda gracilis*

Ảnh: Leonid Averyanov

Ngoại trừ tấm ảnh này, chúng tôi không tìm thấy một tư liệu nào khác.

8. *Liparis longiscapa*

Ảnh: Leonid Averyanov

Theo The Plant List, *Liparis longiscapa* (Rolfe ex Downie) Gagnep. 1932 và *Liparis odorata* (Willd.) Lindl. 1830 đều là đồng danh với nhau cho nên trong mục *Lan Rừng VN từ A-Z*, chúng tôi dùng tên *Liparis odorata* vì cây này đã được công bố từ trước.

9. *Eria muscicola*

Ảnh: Leonid Averyanov

Ảnh: Lê Trọng Châu

Trong mục *Lan Rừng VN từ A-Z* đã nhầm lẫn ghi cây này là: Bulb. sp. số131.

10. *Oberonia tatianae*

Ảnh: Leonid Averyanov

Có lẽ là *Oberonia titania* Lindl. 1859 chăng? Cây lan này mọc ở vùng Nam bán cầu, chưa từng ghi nhận ở Á Châu.

11. *Neuwiedia zollingeri*

Ảnh: Leonid Averyanov

Khu vực tỉnh Lâm Đồng và Đắk Lắk

Tại khu vực này đoàn khảo sát đã tìm thấy các cây: *Deceptor bidupensis*, *Vanda pumila*, *Acampe joiceana*, *Den. wattii*, *Den. suzuki*, *Den daklakense*, *Pholidota rubra*, *Coelogyne ovalis*, *Sunipia paliada*, *Bulb. Echinolus*, *Bulb. bidupense*, *Bulb. lemniscatoides*, *Phael. Chibae*, *Cleisostoma lecongkietii*, *Cleis. phitamii*, *Schenorchis hangiana*, *Aphyllorchis caudata* và *Corybas annamensis*.

12. *Eria praecox*

Chưa tìm thấy một tài liệu nào khác.

Ảnh: Leonid Averyanov

13. *Eria pterochila*

Chưa tìm thấy một tư liệu nào khác.

Ảnh: Leonid Averyanov

14. *Octarrhena minuscula*

Ảnh: Leonid Averyanov

Đây là một loài lan mọc ở các nước từ Mã Lai cho đến New Guinea, chưa từng được ghi nhận là có mọc ở VN.

15. *Bulbophyllum blaoense*

Ảnh: Leonid Averyanov

16. *Bulbophyllum daoense*

Ảnh: Leonid Averyanov

Ảnh: Nguyễn Minh Đức

Trong mục *Lan Rừng VN từ A-Z*, cây lan này đã được ghi là: Bulb. sp. 138.

17. *Eria porteri*

Không tìm thấy một tư liệu nào khác.

Ảnh: Leonid Averyanov

18. *Phalaenopsis finleyi* Christen 2011

Ảnh: Leonid Aveyanov

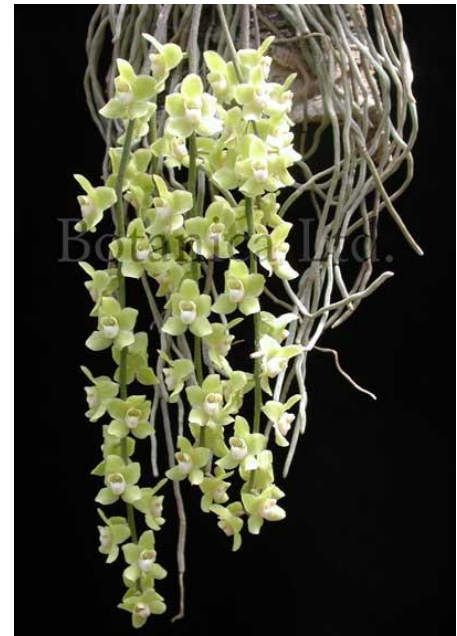

Ảnh: orchid.unibas.ch

19. *Chiloschista usneoides*

Ảnh: Leonid Averyanov

Ảnh: modern-design88.com

20. *Chiloschista sweelimii* Holttum 1966

Ảnh: Leonid Averyanov

21. *Habenaria sp.*

Ảnh: Leonid Averyanov

22. *Pecteilis hawkesiana* (King & Pantl.1897) C.S.Kumar 2002

Trong mục *Lan Rừng VN từ A-Z* ghi cây này là *Pecteilis sagarikii* Seidenfaden 1973, nhưng cây này đã được King & Pantling công bố với tên là *Habenaria hawkesiana* vào năm 1897, nên khoa học gia Kumar đã đổi lại cho đúng.

Ảnh: Leonid Averyanov

Với 21 cây lan này tổng số Lan Rừng VN từ A-Z sẽ là: 169 loài (+ Octarrhena) và tổng số các cây lan sẽ là 1195.

Xin thành thực cảm ơn Giáo sư, tiến sĩ Leonid Averyanov và đoàn khảo sát Nga Việt đã cho chúng tôi biết các tin tức quý báu này.

Chúng tôi hy vọng và mong mỏi rằng các bạn yêu lan sẽ tìm thấy những cây lan này ngoài thiên nhiên và cho chúng tôi biết các chi tiết cần thiết về thân, hoa, lá v.v... hầu làm sáng tỏ những cây lan quý hiếm của đất nước.

Xin mượn một bông lan hiếm quý của núi rừng Bì Đúp, Lâm Đồng tặng các bạn nhân dịp đầu năm.

